

سوالات درس ۱

۱	در کدام گزینه تضاد وجود ندارد؟ آواز عشق از چپ و راست می رسد. ☐ آسمان و زمین را نور آفتاب در بر گرفته است. ☐ بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار ☐ ابر و خورشید و ستاره آفرید. ☐
۲	در کدام گزینه ، متضاد به کار نرفته است؟ ستایشگران را از خود دور بدارو دوستان را به خود نزدیک کن. ☐ مبادا که در حکومت تو ، خادم و خائن یکسان باشند. ☐ با بیچارگان ، فروتن باش و توفنده نباش . ☐ در آنان چنان بنگری که توقع داری خداوند در تو بنگرد. ☐
۳	در کدام بیت تضاد وجود ندارد؟ چو فرزند را دید مویش سفید ☐ بشد از جهان یکسره نا امید ☐ بخندند بر من ، مهان جهان ☐ از این بچه در آشکار و نهان ☐ پدر مهر ببرید و بیفکند خوار ☐ جفا کرد بر کودک شیر خوار ☐ یکی کوه بُد نامش البرز کوه ☐ به خورشید نزدیک و دور از گروه ☐
۴	در کدام گزینه ، واژه های مخالف وجود دارد ؟ یاریمان کن تا به تلاشی بزرگ تر و کوششی پر شورتر بیندیشیم. ☐ کیست که بی لطف و هدایت تو ، سعادت و موفقیت را در یابد؟ ☐ به ما کمک کن تا راه راستی و درستی و نیک فرجامی را بیویم. ☐ ای خدای همه ی آغازها و پایان ها . ☐
۵	تمام واژه های همه ی گزینه ها رابطه ی تضادی دارند به جز زود گذر – ماندگار ☐ گمنامی – شهرت ☐ نیاز – احتیاج ☐ بزرگ – خرد ☐
۶	در کدام بیت ، تضاد بیشتری وجود دارد ؟ صورت زیبایی ظاهر ، هیچ نیست ☐ ای برادر ، سیرت زیبا ، بیار. ☐ فضل خدای را که تواند شمار کرد ☐ یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد ☐ بحر آفرید و بر و درختان و آدمی ☐ خورشید و ماه و انجم و لیل و نهار کرد ☐ شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی ☐ آن را که نیست عالم غم ، نیست عالمی ☐
۷	همه ی گزینه ها ، حرف پیوند است به جز اگر چه ☐ به سوی ☐ زمانی که ☐ زیرا ☐
۸	در کدام گزینه ، حرف « تا » نشانه ی ربط نیست ؟ علم آموز تا کسی باشی ☐ رفتم تا اوج از عطر گل ها رهاتر ☐ نگر تا که دهقان دانا چه گفت ☐ تا ببیند که عیب کار از چیست؟ ☐

۹	در کدام گزینه ، نشانه ی ربط <u>وجود ندارد</u> ؟	☐ چون از او گشتی همه چیز از تو گشت ☐ چو باز آمدم کشور آسوده دیدم ☐ چو خورشید تابان بگسترد پر ☐ چون شیر به خود سپه شکن باش
۱۰	در بیت « به دانش گرای و بدو شو بلند چو خواهی که از بد نیابی گزند » چند حرف ربط وجود دارد ؟	☐ یک ☐ دو ☐ سه ☐ چهار
۱۱	جاهای خالی عبارت زیر را واژه های کدام گزینه ، کامل می کند؟ « در سرمای سخت گرمای زیاد ، پژمرده می شوند گاهی می بینیم همین علف های نازک و لطیف ، از میان سنگلاخ سر در می آورند ، یا کف زمین سخت و محکم را می شکافند بیرون می آیند. »	☐ و - سپس - تا ☐ یا - ولی - و ☐ چون - ولی - تا ☐ و - زیرا - و
۱۲	معنی کلمه ی «اندیشیدن» کدام است ؟	☐ تامل کردن ☐ درنگ کردن ☐ نگاشتن ☐ تصور کردن
۱۲	در جمله ی « مردم ایران شعر می خوانند و از آن لذت می برند . » حرف ربط کدام است ؟	☐ و ☐ از ☐ آن ☐ و از
۱۳	در بیت زیر کدام واژه ها قافیه هستند؟ « ای همه هستی ز تو پیدا شده خاک ضعیف از تو توانا شده »	☐ پیدا - توانا ☐ شده - شده ☐ ز تو - از تو ☐ پیدا شده - توانا شده
۱۵	معنی عبارت « بن دندان » چیست ؟	☐ سفیدی دندان ☐ دندان تیز و برنده ☐ دندان شیری ☐ ریشه ی دندان
۱۶	در کدام گزینه « نشانه ی ربط » <u>وجود ندارد</u> ؟	☐ فرزندان نیز در کنار پدر ، فضای پر مهری داشتند. ☐ روزها گذشت ولی هیچ جوانه ای در گلدان او نروید. ☐ امپراتور خیلی پیر بود و باید جانشینی برای خود انتخاب می کرد. ☐ بازرگان سرمایه دار زندگی آرامی داشت.
۱۷	متضاد و مخالف هر یک از کلمات « باختر ، شباهت ، جوان » در کدام گزینه آمده است ؟	☐ مشرق ، تشبیه ، پیر ☐ یکسان ، برنا ☐ رب ، تفاوت ، پیر ☐ خاور ، تفاوت ، پیر
۱۸	کدام گزینه با بقیه متفاوت است ؟	☐ گلبن ☐ بن بست ☐ بن دندان ☐ خاربن
۱۹	در کدام جمله « کشیدن » به معنی رسم کردن است ؟	☐ علی ، رستم را به طرف خود کشید . ☐ شقایق طرحی از لاله ای کشید. ☐ شعله ی آتش از در و دیوار زبانه کشید. ☐ مهرداد آهی کشید و ساکت ماند.

۲۰	درشتی ، نرمی ☐ مرز ، بوم ☐ صلح ، جنگ ☐ رفت ، آمد ☐	متضاد کدام یک از گزینه های زیر <u>صحیح</u> نیست ؟
۲۱	یک ☐ دو ☐ سه ☐ چهار ☐	در جمله ی زیر چند کلمه ی ربط وجود دارد ؟ « شجاع کسی است که از خطر بترسد ولی دست و پای خود را گم نکند و با کمال متانت برای دفع خطر چاره جویی کند. »
۲۲	نا امید – نابینا ☐ امیدوار – نابینا ☐ بدوار – بینایی ☐ نا امید – بینایی ☐	مخالف کلمه های « نومید » و « بینا » کدام گزینه است ؟
۲۳	او برای ساختن این خانه از مصالح بسیار نا مرغوبی استفاده کرد و با بی حوصلگی به ساختن خانه ادامه داد. ☐ اسکندر تا آن زمان در هیچ جا مانعی این گونه در برابر سپاه عظیم خود ندیده بود. ☐ هلاکو که خود را نیازمند دانایی خواجه نصیر می دانست ، او را گرامی می داشت. ☐	در کدام یک از گزینه های زیر کلمه ی ربط به کار <u>نرفته</u> است ؟
۲۴	نیکو و پسندیده ، زشت ☐ بد ، نیکو ☐ زشت ، ناپسند ☐ نیکو و پسندیده ، خوب ☐	هم معنی و متضاد کلمه ی « نکوهیده » به ترتیب کدامند؟
۲۵	به نام خداوند خورشید و ماه ☐ ز دانش در بی نیازی بجوی ☐ ز نادان بنالد دل سنگ و کوه ☐ ز دانش دل پیر برنا بود ☐	در کدام مصراع دو کلمه ی مخالف به کار رفته است ؟
۲۶	عدل و داد ☐ عدل و ظلم ☐ مظلوم و ظالم ☐ عادل و ستمگر ☐	در کدام گزینه دو کلمه با هم <u>متضاد</u> نیستند ؟
۲۷	بهار ☐ تابستان ☐ پاییز ☐ زمستان ☐	مصراع « تک درخت نارون شد رنگ رنگ » نشان دهنده ی کدام فصل است ؟
۲۸	یک ☐ دو ☐ سه ☐ چهار ☐	جمله ی « شجاع کسی است که از مرگ و خطر بترسد ولی آرام باشد و با کمال متانت چاره جویی کند . » چند حرف ربط دارد ؟
۲۹	به ☐ به دلیل ☐ اما ☐ اما مدرسه ☐	در عبارت « رضا به مدرسه رفت اما مدرسه به دلیل تعطیل بود» حرف ربط چیست ؟
۳۰	دور از تو اندیشه ی بدان ☐ شاخ برهنه ، پیرهن نوبهار کرد ☐ گل بخندد بر سر گل بوته ها ☐ بادها بیکارند ☐	در کدام گزینه « جان بخشی » دیده نمی شود ؟

۳۱	مخالف کدام کلمه درست نوشته شده است ؟	وَحْشَى - اهلی ☐ آشنا - دوست ☐ درون - داخل ☐ طولانی - بلند ☐
۳۲	مخالف کلمه ی شجاع کدام است ؟	دانا ☐ ترس ☐ ترسو ☐ شجاعت ☐
۳۳	در کدام گزینه متضاد (مخالف) آمده است ؟	ژرف و عمیق ☐ نو و کهن ☐ علم و دانش ☐ عدل و داد ☐
۳۴	در کدام گزینه تشخیص وجود ندارد ؟	در بهاران زمین ی تشنه ما ☐ جامه ی سبز از تو می پوشد ☐ پس پدر کی ز جبهه می آید ☐ باز کودک ز مادرش پرسید ☐ گفت ای غنچه های خوب چرا ☐ لبтан را ز خنده می بندید ☐ یکی از کاج ها به خود لرزید ☐ خم شد و روی دیگری افتاد ☐
۳۵	در کدام یک از گزینه های زیر واژه ی « چون - چو » به معنای « به دلیل این که » به کار رفته است ؟	به منقارم آن سان به سختی گزید ☐ که اشکم چو خون از رگ آن دم جهید ☐ این درختانند همچون خاکبان ☐ دست ها بر کنده اند از خاکدان ☐ مهر تو چون ، شد پیشه ام ☐ دور از تو نیست اندیشه ام ☐ سالیان دراز رهگذران ☐ آن دو را چون دو دوست می دیدند ☐
۳۶	در بیت « گل بخندد بر سر گلبوته ها پر کند بوی خوش گل باغ را » چند جمله وجود دارد ؟	یک ☐ دو ☐ سه ☐ چهار ☐
۳۷	معنی کدام کلمه <u>نادرست</u> است ؟	هستی: آفرینش ☐ ببخشای: نعمت بده ☐ کریم: بخشنده ☐ از پی: به دنبال ☐
۳۸	کدام گزینه در بیت زیر وجود <u>ندارد</u> ؟	« چاره ی ما ساز که بی یاوریم ☐ جمله ی امری ☐ صاف و مضافٌ الیه ☐ موصوف و صفت ☐ گر تو برانی، به که روی آوریم؟ »
۳۹	تعداد جمله در کدام بیت ، <u>نادرست</u> است ؟	ای همه هستی ز تو پیدا شده ☐ خاک ضعیف از تو توانا شده (۲جمله) ☐ از پی توست این همه امّید و بیم ☐ هم تو ببخشای و ببخش؛ ای کریم (۴جمله) ☐ چاره ی ما ساز که بی یاوریم ☐ گر تو برانی ، به که روی آوریم؟ (۴جمله) ☐ جز در تو، قبله نخواهیم ساخت ☐ گر ننوازی تو، که خواهد نواخت؟ (۳جمله) ☐

۴۰	نوع جمله های عبارت زیر از نظر پیام و محتوا به ترتیب ، در کدام گزینه آمده است ؟ «به صداهای کوتاه و بلند،گوش بده . عنکبوت ها ، بین زمین و آسمان، تارمی تنند. آیا تو صدای تاریکی شب را می شنوی؟ صدای روشنایی روز را چطور؟»	☐ امری - امری - پرسشی - پرسشی ☐ خبری - امری - امری - پرسشی ☐ امری - خبری - پرسشی - پرسشی ☐ امری - خبری - پرسشی - امری
۴۱	با توجه به بیت زیر ، کدام گزینه ، دریافت نمی شود ؟ «یار شو ،ای مونس غمخوارگان چاره کن ای چاره ی بیچارگان»	☐ دو جمله ی امری دارد. ☐ مونس غمخوارگان و چاره ی بیچارگان ، مضاف و مضاف الیه است. ☐ لحن و آهنگ جمله در آغاز هر دو مصراع ، خبری است. ☐ نهاد در دو جمله ی اوّل هر دو مصراع ، حذف شده است.
۴۲	در کدام عبارت ، نهاد یک ترکیب وصفی است؟	☐ به هر حال،عالم تماشاخانه ی شگفتی های آفرینش است. ☐ ما برخی از رفتارها،کردارها و کارهای خودمان را از روی عادت ، انجام می دهیم. ☐ من و شما هم باید این ویژگی را در خود پرورش دهیم. ☐ همین علف های نازک و لطیف ، از میان سنگلاخ سر در می آورند.
۴۳	در کدام بیت ، نهاد درست مشخص نشده است ؟	☐ باد سرد،آرام بر صحرا گذشت سبزه زاران،رفته رفته،زرد گشت ☐ برگ برگ گل به رقص باد ریخت رشته های بیدبن از هم گسیخت ☐ کرد دهقان ،دانه ها در زیر خاک کرد کوتاه ،شاخه ی پیچان تاک ☐ برگ نو آرد،درخت نارون سبز گردد،شاخساران کهن
۴۴	نقش دستوری واژه های مشخص شده ی کدام بیت، به ترتیب ، در داخل پرانتز، نادرست آمده است؟	☐ گل بخندد بر سر گل بوته ها پُر کند بوی خوش گل ، باغ را (نهاد - نهاد - مفعول) ☐ از زمین خشک ، می روید گیاه چشمه جوشد ، آب می افتد به راه (نهاد - نهاد - مفعول) ☐ باز می آید پرستو ، نغمه خوان باز می سازد در اینجا آشیان (نهاد - قید - مفعول) ☐ فصل پاییز و زمستان می رود بار دیگر ، چون بهاران می شود (نهاد- مضاف الیه - مضاف الیه)
۴۵	کدام بیت از جمله ی بیشتری ، تشکیل شده است؟	☐ از زمین خشک، می روید گیاه چشمه جوشد، آب می افتد به راه ☐ برگ نو آرد ، درخت نارون سبز گردد ، شاخساران کهن ☐ باد سرد آرام بر صحرا گذشت سبزه زاران، رفته رفته ، زرد گشت ☐ گل بخندد بر سر گل بوته ها پُر کند بوی خوش گل ، باغ را

	در کدام بیت، واژه ی مخفف (کوتاه شده) به کار رفته است؟ برگ برگ گل به رقص باد ریخت ☐ رشته های بیدین از هم گسیخت ☐ کرد دهقان ، دانه ها در زیر خاک ☐ کرد کوته ، شاخه ی پیچان تاک ☐ باز می آید پرستو ، نغمه خوان ☐ باز می سازد در اینجا آشیان ☐ گل بخندد، بر سر گل بوته ها ☐ پُر کند بوی خوش گل ، باغ را ☐
۴۶	در کدام جمله ، گزاره قبل از نهاد آمده است؟ زرد شد آن چتر شاداب قشنگ ☐ فصل پاییز و زمستان می رود ☐ رشته های بیدین از هم گسیخت ☐ باغ و بستان ، ناگهان در خواب شد ☐
۴۸	با توجه به دو بیت زیر ، کدام واژه ، درست معنی نشده است؟ جز در تو، قبله نخواهیم ساخت ☐ گر نناوی تو، که خواهد نواخت؟ ☐ یار شو ای مونس غمخوارگان ☐ چاره کن ای چاره ی بیچارگان ☐ نناوی : مهربانی نکنی ☐ نس: کمک کننده ☐ باره: راه حل ☐ خوارگان: غمخواران ☐
۴۹	در کدام گزینه ، واژه ای وجود دارد که با بقیه ی واژه های آن گزینه ، رابطه ای ندارد؟ تأمل – اندیشه – درنگ ☐ درنگ – سکون – لطیف ☐ تالاب – آبگیر – برکه ☐ تفکر – اندیشه کردن – فکر کردن ☐
۵۰	معنی کدام واژه که در پرانتز روبه روی بیت ها آمده ، نادرست است؟ باد سرد، آرام بر صحرا گذشت ☐ سبزه زاران ، رفته رفته ، زرد گشت (رفته رفته: تند و سریع) ☐ کرد دهقان، دانه ها در زیر خاک ☐ کرد کوته، شاخه ی پیچان تاک (تاک: درخت انگور) ☐ باز می آید پرستو ، نغمه خوان ☐ باز می سازد در اینجا آشیان (نغمه خوان: آواز خوان) ☐ برگ نو آرد، درخت نارون ☐ سبز گردد، شاخساران کهن (کهن: گذشته) ☐
۵۱	در بیت زیر ، منظور از « خاک ضعیف » چیست؟ ای همه هستی ز تو پیدا شده ☐ خاک ضعیف از تو توانا شده ☐ پدیده های طبیعت ☐ جهان مادی ☐ انسان ها ☐ کُره های آسمانی ☐
۵۲	در کدام گزینه ، تمام واژه ها ، هم خانواده نیستند؟ لطیف – لطف – الطاف – تلطیف ☐ عجیب – عجایب – متعجب – تعجب ☐ تصور – متصور – تصاویر – مصور ☐ توصیف – واصف – تصرف – اوصاف ☐
۵۳	معنی مقابل کدام مصراع نادرست است ؟ هم تو ببخشای و ببخش ، ای کریم ☐ خداوند چشم پوشی کننده ی گناهان است. ☐ گر تو برانی ، به که روی آوریم؟ ☐ پندمی غیر از خداوند وجود ندارد. ☐ جز در تو ، قبله نخواهیم ساخت ☐ تنها خداوند می تواند توانا و قدرتمند باشد. ☐ چاره کن ای چاره ی بیچارگان ☐ خداوند به طرف کننده ی مشکلات بیچارگان است. ☐

مفهوم بیت ؛ « چاره ی ما ساز که بی یاوریم گر تو برانی ، به که روی آوریم؟ » از کدام بیت زیر ، دریافت می شود؟

☐	تو را خوانم به هر رازی که خوانم	تو را دانم به هر چیزی که دانم
☐	زبانی ده که اسرار تو گوید	روانی ده که دیدار تو جوید
☐	دلم در آتش غفلت مسوزان	به معنی شمع جانم بر فروزان
☐	مکن ما را از این درگاه محروم	چو گنجشکان، مَران ما را از این بوم

مفهوم عبارت ؛ « این جهان دفتری است که خدای مهربان به پاکی و زیبایی در آن نگاشته و می نگارد. » از کدام بیت زیر ، دریافت می شود؟

☐	چو شاخ برهنه بر آریم دست	که بی برگ از این بیش نتوان نشست
☐	ای همه هستی ز تو پیدا شده	خاک ضعیف از تو توانا شده
☐	به نزد آن که جانش در تجلی است	همه عالم ، کتاب حق تعالی است
☐	بحر آفرید و برّ و درختان و آدمی	خورشی و ماه و انجم و لیل و نهار کرد

با توجه به شعر زیر ، از کدام فصل ، نامی پرده نشده است؟

برگ برگ گل به رقص باد ریخت	رشته های بیدین از هم گسیخت
کرد دهقان ، دانه ها در زیر خاک	کرد کوتاه ، شاخه ی پیچان تاک
باز می آید پرستو ، نغمه خوان	باز می سازد در اینجا آشیان
گل بخندد، بر سر گل بوته ها	پُر کند بوی خوش گل ، باغ را

☐	تابستان	☐	پاییز	☐	زمستان	☐	بهار

آرایه ی مقابل کدام مصراع نادرست است؟

☐	تضاد	خاک ضعیف از تو ، توانا شده	☐	تشبیه	تو ببخشای و ببخش ، ای کریم
☐	تضاد	از پی توست این همه امید و بیم	☐	کنایه	گر تو برانی به که روی آوریم؟

آرایه ی مقابل کدام عبارت نادرست است؟

☐	تضاد	علف های سبز در سرمای سخت یا گرمای زیاد ، پژمرده می شوند.	☐	جان بخشی	دیوارهای بلند بالا و تنومند را در برابر خود می بینیم که نشسته اند و خود نمایی می کنند.
☐	تشبیه	این جهان، دفتری است که خدای مهربان ، در آن نگاشته است.	☐	جان بخشی	یکی دیگر از این آفریده های زیبا و لطیف ، گیاهان و سبزه ها هستند.

بیت زیر از چه کسی است و از چه کتابی انتخاب شده است؟

ای همه هستی ز تو پیدا شده	خاک ضعیف از تو توانا شده

☐	عطار - منطق الطیر	☐	نابلسی - لیلی و مجنون	☐	سعدی - مخزن الاسرار	☐	فردوسی - الهی نامه

در کدام عبارت ، جان بخشی وجود ندارد؟

☐

می بینیم همین علف های نازک و لطیف ، از میان سنگلاخ سر در می آورند.

☐

آسمان ، آبی آبی است و یک تکه ابر ساکت در آن شنا می کند.

☐

آیا می توانی صدای حشره هایی را که در زیر زمین می جنبند، بشنوی؟

☐

آیا تو صدای تاریکی شب را می شنوی ؟ صدای روشنایی روز را چطور؟

۶۰

در کدام بیت، جان بخشی وجود ندارد؟

☐

رشته های بیدن از هم گسیخت

برگ برگ گل به رقص باد ریخت

☐

زرد شد آن چتر شاداب و قشنگ

تک درخت نارون، شد رنگ رنگ

☐

باغ و بستان، ناگهان در خواب شد

چشمه کم کم خشک شد، بی آب شد

☐

پُر کند بوی خوش گل ، باغ را

گل بخندد ، بر سر گل بوته ها

۶۱

در عبارت زیر ، کدام آرایه ی ادبی وجود ندارد؟

«عنکبوت ها ، بین زمین و آسمان ، تار می تنند. آیا تو صدای شبیم صبحگاهی را، هنگامی که سرزده به خانه ی برگ ، وارد می شود، می شنوی.»

۶۲

☐

تضاد

☐

جان بخشی

☐

کنایه

☐

تشبیه

در چند مورد از کلمه های زیر ، غلط املایی وجود دارد؟

بیاندیشیم - ویژگی - یکی از نویسندگان - هیس - حلقه های ساکت - تار می تنند - هشره ها - طالب - عنکبوت - موضوع

۶۳

☐

پنج

☐

چهار

☐

سه

☐

دو

کدام گزینه در مورد بیت زیر ، نادرست است؟

باغ و بستان، ناگهان در خواب شد

چشمه کم کم خشک شد، بی آب شد

☐

نشانه جمع دارد

ناگهان

☐

ردیف

شد و شد

☐

قافیه

بی آب و خواب

☐

نهاد

چشمه

۶۴